

Vergaderjaar 2013–2014

32 605

Beleid ten aanzien van ontwikkelingssamenwerking

Nr. 132

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 november 2013

Op 20 juni 2013 heeft uw Kamer de door het lid Sjoerdsma voorgestelde motie (Kamerstuk 29 237, nr. 152) aangenomen. In deze motie wordt de regering verzocht te bevorderen dat abortus binnen de Nederlandse noodhulp mogelijk is voor vrouwen in conflictgebieden die als gevolg van verkrachting zwanger zijn geraakt. Tevens wordt verzocht binnen het budget voor humanitaire hulp en voor Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten steun te verlenen aan organisaties die kunnen voorzien in de mogelijkheid van een abortus bij deze categorie vrouwen.

Ook in eerdere debatten met uw Kamer hebben wij over seksueel geweld tegen vrouwen en over verkrachtingen gesproken, een onderwerp dat mij diep raakt en waarvoor ik mij zal blijven inzetten. Ik verwelkom dan ook deze motie, die mijn beleid ondersteunt.

In antwoord op de vraag van het lid Sjoerdsma van 5 maart 2013, heb ik bij brief van 8 maart 2013 (Aanhangsel Handelingen II 2012/13, nr. 2019) toegelicht dat verkrachte vrouwen en meisjes in oorlogsgebieden recht hebben op noodzakelijke medische zorg van goede kwaliteit, inclusief veilige afbreking van zwangerschappen. Om hier verder gevolg aan te geven volg ik twee sporen.

Agendering

Ik draag genoemd standpunt consequent uit in multilateraal verband en in bilaterale gesprekken. Twee recente voorbeelden daarvan zijn:

In de VN Veiligheidsraad presenteerde de SG VN op 18 oktober jl. een rapport over vrouwen, vrede en veiligheid, waarin het belang van toegang tot een breed pakket aan dienstverlening voor seksuele en reproductieve gezondheid werd benadrukt, inclusief zorg m.b.t. zwangerschappen na verkrachting. In het debat over dit rapport heeft Nederland expliciet steun

uitgesproken voor deze aanbeveling en onderstreept dat toegang tot veilige afbreking van zwangerschap deel uitmaakt van zo'n breed pakket.

En marge van de jaarvergadering van de Wereldbank in oktober in Washington heb ik gesproken met Rajiv Shah, Administrator van USAID, over verbetering van de seksuele en reproductieve gezondheid van vrouwen in conflictsituaties en hulp bij afbreking van een zwangerschap na verkrachting. Hij toonde begrip voor het Nederlandse standpunt maar zag voorsnog geen mogelijkheden tot beleidsaanpassing gezien de politieke verhoudingen binnen de Verenigde Staten.

Verder werkt mijn staf nauw samen met de Britse collega's en zullen zij deelnemen aan de High Level Meeting «Protecting Girls and Women in Emergencies», die op 13 november a.s. wordt georganiseerd. Deze meeting is gericht op een sterker commitment van met name internationale noodhulporganisaties m.b.t. de bescherming van vrouwen en meisjes en het ontwikkelen van innoverende programma's/mechanismen. Ik verwacht samen verder te kunnen optrekken op dit dossier.

Implementatie

Door middel van een algemene vrijwillige bijdrage aan UNFPA draagt Nederland in algemene zin bij aan dienstverlening op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid, ook in humanitaire situaties. In haar humanitaire strategie stelt UNFPA dat ze inzet op voorziening van het door UNFPA ontwikkelde basispakket en essentiële zorg voor seksuele en reproductieve gezondheid in crisissituaties. Tevens bouwt UNFPA capaciteit op samen met haar partners om het basispakket, *Minimum Initial Service Package (MISP) for Reproductive Health*, te implementeren in humanitaire hulpsituaties.

De Inter-Agency Working Group (IAWG) on Reproductive Health in Crises – opgericht in 1995 ter uitvoering van de International Conference on Population and Development, gehouden in Cairo in 1994 – is een samenwerkingsverband van overheden, VN, ngo's en onderzoekers met ruim 1.500 individuele leden van zo'n 450 organisaties. Zij zetten zich in voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten voor mensen die humanitaire hulp nodig hebben. Een herziene versie van hun Inter-agency Field Manual on Reproductive Health in Humanitarian Settings is in 2010 uitgebracht en verspreid. Dit is het handboek voor alle dienstverleners die seksuele en reproductieve zorg verlenen, inclusief veilige afbreking van zwangerschap. Ik ben voornemens om met de Training Partnership groep van de IAWG in contact te treden om na te gaan hoe deze Field Manual verder verspreid en vooral in de praktijk gebruikt kan worden.

Nederlandse financiële bijdragen voor noodhulpsituaties

Zoals vermeld in het op 29 maart 2012 in de Tweede Kamer behandelde beleidskader «Hulp aan mensen in nood» zijn over het algemeen bijdragen aan VN-organisaties uit een oogpunt van effectiviteit ongeoormerkt. Dit geldt ook voor de Nederlandse bijdrage aan het Internationale Comité van het Rode Kruis. UN OCHA is door de AVVN aangewezen om de humanitaire hulp te coördineren en ervoor te zorgen dat de financiële middelen zodanig worden ingezet dat de ergste noden worden gelenigd. Om die reden zal ik van het budget voor humanitaire hulp in principe geen bijdragen oormerken voor veilige abortus. UN OCHA coördineert de humanitaire hulp via het clustersysteem. De uitvoering van activiteiten ligt bij VN-organisaties en ngo's. De World Health Organization (WHO) doet bijvoorbeeld de coördinatie voor het cluster gezondheid.

Zoals aangegeven, zal ik in de uitvoerende raden van multilaterale organisaties en de Assemblee van de WHO het belang van prioritering van veilige abortus na verkrachting benadrukken zodat dit binnen de clustersystematiek de juiste aandacht krijgt.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.M.J. Ploumen